

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, na osnovu članka V. stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i članka 39. stavak 1. Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, na sjednici održanoj od 3. do 5. ožujka 2015. godine, donijelo je

ODLUKU

I.

Povijesno područje – Modro Polje, općina Foča–Ustikolina, proglašava se nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nacionalni spomenik).

Nacionalni spomenik čine:

- a) Lokalitet Gradina–Drenovik, prapovijesna gradina;
- b) Lokalitet Crkvina, zemljom prekriveni ostatci objekta;
- c) Lokalitet Modro Polje I., srednjovjekovna nekropola sa 28 stećaka i 13 kamenih krstova u pravoslavnom groblju;
- d) Lokalitet Modro Polje II. (Zapolje, Sitnica), srednjovjekovna nekropola sa 68 stećaka i 12 muslimanskih nišana;
- e) Lokalitet Modro Polje III., srednjovjekovna nekropola Bjelan kosa sa 81. stećkom.

Nacionalni spomenik se nalazi na prostoru označenom kao k. č. 1652, 1653, 1725, 1726, 1738, 1739 i 1971, dijelovima k.č. 1592, 1593, 1594/1, 1595, 1628, 1668, 1674, 1675, 1678, 1708, 1727 i 1955, k. č. 1956, 1957, 1973, 1974, 1975, 1977, 1979, 1984 i 2103, k.o. Račići, općina Foča–Ustikolina, Federacija Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina.

Na nacionalni spomenik se primjenjuju mjere zaštite utvrđene Zakonom o sprovođenju odluka Povjerenstva za zaštitu nacionalnih spomenika uspostavljenog prema Aneksu 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (“Službene novine Federacije BiH”, br. 2/02, 27/02, 6/04 i 51/07).

II.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) dužna je osigurati pravne, znanstvene, tehničke, administrativne i financijske mjere za zaštitu, konzervaciju i prezentaciju nacionalnog spomenika.

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika (u daljem tekstu: Povjerenstvo) utvrdit će tehničke uvjete i osigurati financijska sredstva za izradu i postavljanje informacijske ploče sa osnovnim podacima o spomeniku i odluci o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom.

III.

S ciljem trajne zaštite nacionalnog spomenika, na prostoru koji je definiran u točki I. stavak 3. ove odluke utvrđuju se slijedeće **zone zaštite**:

Lokalitet Gradina–Drenovik

Zonu zaštite lokaliteta “Gradina–Drenovik” čine kompletne parcele k.č. 1725, 1726, 1738 i 1739 i dijelovi parcela k.č. 1708 i 1727, k.o. Račići, općina Foča–Ustikolina. Obuhvat zone zaštite počinje sa tromeđe parcela k.č. 1954/1, 1727 i 1730 k.o. Račići te ide granicom parcele k.č. 1727 sa parcelama k.č. 1730, 1741 i 1729 do četveromeđe parcela k.č. 1727, 1729, 1740 i 1739. Granična linija zone zaštite zatim nastavlja granicom parcela k.č. 1739 i 1740, parcela k.č. 1725 i 1724 i parcela k.č. 1738 i 1716 do tromeđe parcela k.č. 1738, 1716 i 1727. Linija dalje nastavlja pravolinijski do točke na granici parcela k.č. 1727 i 1708 čije su koordinate $Y=6553347$ $X=4833592$, te nastavlja granicom parcele k.č. 1727 sa parcelama k.č. 1708, 1709, 1732, 1737, 1731 i 1954/1 i vraća se na polaznu točku u tromeđi parcela k.č. 1954/1, 1727 i 1730 k.o. Račići i time je zatvorena zona zaštite lokaliteta “Gradina-Drenovik”. Površina zone zaštite je 44.181 m².

Lokalitet Crkvina

Zonu zaštite lokaliteta “Crkvina–Gornje polje” čine dijelovi parcela k.č. 1592, 1593 i 1594/1, k.o. Račići, općina Foča–Ustikolina. Obuhvat zone zaštite je krug prečnika 50 metara, čiji je centar u točki čije su koordinate $Y=6553046$ $X=4833679$. Površina zone zaštite je 1.963 m².

Lokalitet Modro Polje I.

Zonu zaštite lokaliteta “Modro Polje I.” čini kompletna parcela k.č. 1971 i dijelovi parcela k.č. 1973, 1974, 1975, 1977, 1979 i 1984, k.o. Račići, općina Foča–Ustikolina. Obuhvat zone zaštite počinje sa tromeđe parcela k.č. 1972, 1971 i 1967, k.o. Račići te ide istočno granicom parcele k.č. 1967 sa parcelama k.č. 1971 i 1979 do tromeđe k.č. 1967, 1970 i 1979 te nastavlja istočnom stranom puta do četveromeđe parcela k.č. 1970, 1980, 1984 i 1979. Granična linija zone zaštite zatim nastavlja granicom parcele k.č. 1984 sa parcelama k.č. 1980, 1981 i 1983 do točke na granici parcela k.č. 1983 i 1984 čije su koordinate $Y=6552806$ $X=4832834$ te nastavlja pravolinijski na točku na granici parcela k.č. 1984 i 1989/3 čije su koordinate $Y=6552804$ $X=4832815$. Linija dalje nastavlja granicom parcela k.č. 1984 i 1989/3 do tromeđe k.č. 1984, 1989/3 i 1979 te nastavlja pravolinijski do tromeđe k.č. 1979, 1976 i 1977 i ide granicom parcela k.č. 1976 i 1977 do točke čije su koordinate $Y=6552766$ $X=4832806$. Sa ove točke granična linija ide pravolinijski do tromeđe parcela k.č. 1973, 1972 i 1971 i granicom parcela k.č. 1972 i 1971 se vraća na polaznu točku u tromeđi parcela k.č. 1972, 1971 i 1967 k.o. Račići i time je zatvorena zona zaštite lokaliteta “Modro Polje I.”. Površina zone zaštite je 3.187 m².

Lokalitet Modro Polje II. (Zapolje, Sitnica)

Zonu zaštite lokaliteta “Modro Polje II.” čine kompletna parcela k.č. 1652, 1653 te dijelovi parcela k.č. 2103, k.č. 1955, k.č. 1956 i k.č. 1957 k.o. Račići općina Foča–Ustikolina. Obuhvat zone zaštite počinje sa tromeđe parcela k.č. 1652, k.č. 1645 i k.č. 2103 k.o. Račići te ide jugoistočno granicom k.č. 1652 i puta k.č. 2103 do točke $Y=6552931$ $X=4833172$. Granična linija zone zaštite zatim nastavlja polukružno ispod puta kroz parcelu k.č. 1955 točkama $Y=6552965$ $X=4833116$ i $Y=6552964$ $X=4833109$,

te se vraća na granicu puta k.č. 2103 i parcele k.č. 1652 u točki Y=6552929 X=4833094. Linija dalje nastavlja rubom puta do tromeđe parcela k.č. 2103, k.č. 1652 i k.č. 1956. Od ove tromeđe granična linija dalje nastavlja kroz parcelu k.č. 1956 točkama Y=6552917 X=4833036 i Y=6552910 X=4833035, te kroz parcelu k.č. 1957 u točki Y=6552903 X=4833060 sve do tromeđe parcela k.č. 1957, k.č. 1959 i k.č. 1652. Dalje linija zone zaštite nastavlja granicom parcele k.č. 1652 sa parcelama k.č. 1958, k.č. 1651, k.č. 1649 i k.č. 1645 i vraća se na polaznu točku u tromeđi parcela k.č. 1652, k.č. 1645 i k.č. 2103 k.o. Račići i time je zatvorena zona zaštite nekropole "Modro Polje II."

Lokalitet Modro Polje III.

Zonu zaštite nekropole "Bjelan kosa" čine dijelovi parcela k.č. 1595, 1628, 1668, 1674, 1675, 1678 i 2103, k.o. Račići, općina Foča–Ustikolina. Obuhvat zone zaštite počinje sa tromeđe parcela k.č. 2103, 1598 i 1595 k.o. Račići te ide jugoistočno granicom parcela k.č. 1598 i 1595 do točke čije su koordinate Y=6552850 X=4833725. Granična linija zone zaštite zatim nastavlja pravolinijski na tromeđu parcela k.č. 1595, 1594/2 i 1678 te nastavlja pravolinijski do točke na granici parcela k.č. 1675 i 1674 čije su koordinate Y=6552859 X=4833620. Linija dalje nastavlja pravolinijski do točke na parceli k.č. 1668 Y=6552856 X=4833570 te nastavlja pravolinijski do točke na granici parcela k.č. 1635 i 2103 čije su koordinate Y=6552840 X=4833570. Granična linija dalje ide zapadnom granicom puta k.č. 2103 do četveromeđe parcela k.č. 2103, 1634, 1629/2 i 1628 te nastavlja granicom parcela k.č. 1629/2 i 1628 do točke čije su koordinate Y=6552837 X=4833683. Odavde granična linija ide pravolinijski do točke na parceli k.č. 1628 čije su koordinate Y=6552830 X=4833709 i vraća se na polaznu točku u tromeđi parcela k.č. 2103, 1598 i 1595 k.o. Račići i time je zatvorena zona zaštite nekropole "Bjelan kosa". Površina zone zaštite je 2.873 m².

Na definiranom prostoru utvrđuju se slijedeće mjere zaštite:

- dopušteni su isključivo istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi, radovi na tekućem održavanju, uključujući i one radove koji imaju za cilj prezentaciju spomenika, uz odobrenje federalnog ministarstva nadležnog za prostorno uređenje (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo) i strukovni nadzor nadležne službe zaštite naslijeđa na razini Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nadležna služba zaštite);
- dopušteno je obavljanje radova na infrastrukturi, pod uvjetom da ne ugrožavaju integritet područja, isključivo uz odobrenje nadležnog ministarstva i strukovno mišljenje nadležne službe zaštite;
- planirana trasa cjevovoda mini HE ne smije prolaziti kroz zaštićeno područje;
- nije dopušteno izvođenje radova koji bi mogli ugroziti nacionalni spomenik, kao ni postavljanje privremenih objekata ili stalnih struktura, čija svrha nije isključivo zaštita i prezentacija nacionalnog spomenika;
- radovi na uređenju spomenika i radovi na saniranju oštećenja dopušteni su isključivo uz prethodno izrađen plan sanacije, restauracije i konzervacije i uz odobrenje nadležnog ministarstva i nadzor nadležne službe zaštite;
- dopušteno je vršenje novijih ukopa na prostoru pravoslavnog groblja, na minimalnoj udaljenosti do 2 m od stećaka i starih krstova;
- nije dopušteno pomjeranje nadgrobnika sa grobova na bilo koju drugu lokaciju;
- nije dozvoljeno čišćenje spomenika od lišaja i mahovine, niti skidanje patine sa njih;

- izuzetno od prethodne alineje, dozvoljeno je čišćenje nadgrobnika u slučaju da je ono neophodno za istragu epigrafskih ili dekorativnih elemenata, uz prethodno izrađen elaborat i odobrenje nadležnog ministarstva. Čišćenje mora biti provedeno tako da bude uklonjena samo prljavština ili flora, a da patina na kamenu bude sačuvana. Elaborat treba biti zasnovan na biološkim, kemijskim, fizičkim i drugim analizama za koje konzervator utvrdi da su neophodne, te sadržavati odgovarajuće konzervatorske mjere i procjenu utjecaja načina čišćenja na kamen;
- prostor spomenika bit će otvoren i dostupan javnosti, a može se rabiti u edukativne i kulturne svrhe;
- područje predstavlja arheološki lokalitet, pa je prilikom obavljanja istražnih radova obvezno osigurati prisustvo arheologa;
- zabranjeno je odlaganje svih vrsta otpada.

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika utvrđuje se **zaštitni pojas** koji obuhvata kompletne površine parcela k.č. 1591/2, 1591/3, 1594/2, 1629/1, 1629/2, 1631, 1632, 1633, 1634, 1635, 1636, 1637, 1638, 1639, 1640, 1641, 1642, 1643, 1644, 1645, 1646, 1647, 1648, 1649, 1650, 1651, 1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1666/1, 1666/2, 1667, 1669, 1670, 1671, 1672, 1673, 1676, 1677, 1679, 1683, 1684, 1685, 1686, 1687, 1688, 1730, 1731, 1737, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1972, 1976, 1978, 1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989/1, 1989/2, 1989/3, 1990/1 i 1990/2 i dijelovi parcela k.č. 1588, 1589, 1590, 1591/1, 1594/1, 1595, 1592, 1593, 1598, 1626, 1627, 1628, 1630, 1674, 1675, 1678, 1680, 1682, 1708, 1709, 1716, 1718, 1719, 1724, 1727, 1729, 1732, 1740, 1741, 1742, 1954/1, 1955, 1956, 1957, 1973, 1974, 1975, 1977, 1979, 1984, 2085, 2087, 2098 i 2103, k.o. Račići, općina Foča–Ustikolina. Obuhvat zone zaštite počinje sa tromeđe parcela k.č. 2104, 1630 i 1621, k.o. Račići te ide pravolinijski do tromeđe parcela k.č. 2103, 1598 i 1610 i ide pravolinijski na tromeđu parcela k.č. 1954/1, 1730 i 1741. Granična linija zone zaštite zatim nastavlja pravolinijski na tromeđu parcela k.č. 1724, 1721 i 1722 te nastavlja pravolinijski na tromeđu parcela k.č. 1682, 1683 i 2085 i ide nizvodno zapadnom stranom rijeke Kolina do mosta na tromeđi parcela k.č. 2103, 2085 i 2031. Linija dalje nastavlja južnom stranom puta k.č. 2103 do Velikog potoka u tromeđi parcela k.č. 2103, 1996/2 i 2104 te nastavlja uzvodno istočnom stranom Velikog potoka gdje se vraća na polaznu točku u tromeđi parcela k.č. 2104, 1630 i 1621 k.o. Račići i time je zatvoren zaštitni pojas. Površina zaštitnog pojasa je 435.138 m².

Na definiranom prostoru utvrđuju se slijedeće mjere zaštite:

- nije dozvoljena eksploatacija kamena, lociranje potencijalnih zagađivača okoline utvrđenih propisima, izgradnja industrijskih objekata i magistralne infrastrukture i svih objekata koji tijekom izgradnje ili eksploatacije mogu ugroziti nacionalni spomenik;
- nije dopušteno izvođenje radova koji bi mogli utjecati na izmjenu područja i promjenu krajolika;
- nije dopušteno obavljanje radova na infrastrukturi, osim uz odobrenje nadležnog ministarstva i strukovno mišljenje nadležne službe zaštite;
- nije dopušteno odlaganje otpada.

Vlada Federacije dužna je posebice osigurati provođenje slijedećih mjera:

- izradu programa raobljenja i upravljanja područjem;
- izradu geodetskog snimka postojećeg stanja nacionalnog spomenika;
- izradu plana za sveobuhvatnu arheološku istragu lokaliteta u Modrom Polju;
- izradu Projekta sanacije, restauracije, konzervacije i prezentacije nacionalnog spomenika, sa izradom preliminarnog snimka postojećeg stanja, kojim će se utvrditi vrsta i stupanj ugroženosti lokaliteta, te oštećenja na spomenicima.

IV.

Svi pokretni nalazi, koji tijekom arheološke istrage budu nađeni, bit će pohranjeni u najbližem muzeju koji ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete ili u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine u Sarajevu, obrađeni i prezentirani na odgovarajući način.

Izuzetno od stavka 1. ove točke, u periodu do ponovnog otvaranja Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, a u slučaju da najbliži muzej ne ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete, nositelji arheoloških istraga dužni su podnijeti pisani zahtjev Povjerenstvu da odredi instituciju u kojoj će arheološki nalazi biti privremeno pohranjeni.

Sav pokretni i nepokretni arheološki materijal koji bude nađen tijekom arheoloških istraga neophodno je stručno obraditi.

Arheolog – voditelj arheoloških istraga dužan je nakon izvršenih arheoloških radova podnijeti izvješće Povjerenstvu i instituciji koja je obavila istrage.

Arheolog – voditelj arheoloških istraga mora imati na raspolaganju sav pronađeni pokretni i nepokretni arheološki materijal dok traje istraga i dok ne završi izvješće, a najduže za period od tri godine.

Paralelno s izvođenjem arheoloških istraga, neophodna je sukcesivna konzervacija nepokretnih nalaza na lokalitetu i konzervacija pokretnog arheološkog materijala i njegovo pohranjivanje u odgovarajuće prostore (depoe).

Nakon dostavljanja izvješća o provedenoj istrazi, Povjerenstvo će utvrditi pokretne nalaze na koje će biti primjenjivane mjere zaštite koje Povjerenstvo utvrđuje.

Iznošenje pokretnih nalaza iz stavka 1. ove točke iz Bosne i Hercegovine nije dopušteno.

Izuzetno od odredbe stavka 8. ove točke, ukoliko voditelj istrage utvrdi da je neophodna obrada nekog nalaza izvan države, dokaze o tome prezentirat će Povjerenstvu, koja može dopustiti privremeno iznošenje nalaza iz države pod detaljno utvrđenim uvjetima njegovog iznošenja, postupanja s njim tijekom boravka izvan države i njegovog povratka u Bosnu i Hercegovinu.

V.

Stavljaju se izvan snage svi provedbeni i razvojni prostorno-planski spisi u dijelu u kojemu su u suprotnosti sa odredbama ove odluke.

VI.

Svatko, a posebice nadležni organi Federacije Bosne i Hercegovine, kantona, gradske i općinske službe, suzdržat će se od poduzimanja bilo kakvih radnji koje mogu oštetiti nacionalni spomenik ili dovesti u pitanje njegovu zaštitu.

VII.

Ova odluka dostavit će se Vladi Federacije, nadležnom ministarstvu, nadležnoj službi zaštite i općinskom organu uprave nadležnom za poslove urbanizma i katastra, radi sprovođenja mjera utvrđenih u toč. II. – VI. ove odluke, te nadležnom općinskom sudu radi upisa u zemljišne knjige.

VIII.

Sastavnim dijelom ove odluke je obrazloženje sa pratećom dokumentacijom, koje je dostupno na uvid zainteresiranim osobama u prostorijama i na internetskoj stranici Povjerenstva (<http://www.kons.gov.ba>).

IX.

Prema članku V. stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, odluke Povjerenstva su konačne.

X.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Ovu odluku Povjerenstvo je donijelo u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Predsjedatelj Povjerenstva

Dubravko Lovrenović

Broj: 05.2-2.3-64/15-6
4. ožujka 2015. godine
Sarajevo

O b r a z l o ž e n j e

I. – UVOD

Na osnovu članka 2. stavak 1. Zakona o sprovođenju odluka Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, uspostavljenog prema Aneksu 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, "nacionalni spomenik" je dobro koje je Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika proglasilo nacionalnim spomenikom, sukladno čl. V. i VI. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, kao i dobra upisana na Privremenu listu nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 33/02), sve dok Povjerenstvo ne donese konačnu odluku o njihovom statusu, a za što ne postoji vremensko ograničenje i bez obzira da li je za to dobro podnesen zahtjev.

Udruga "Kulturna baština" BPK Goražde je dana 19. rujna 2011. godine, dostavila peticiju / prijedlog za proglašenje **Srednjovjekovne nekropole stećaka i Starog muslimanskog groblja u Modrom Polju, Foča–Ustikolina**, nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine.

Sukladno odredbama Zakona, a na osnovu članka V. stavak 4. Aneksa 8. i članka 35. Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, Povjerenstvo je pristupilo sprovođenju postupka za donošenje konačne odluke za proglašenje dobra nacionalnim spomenikom.

Izjava o značaju dobra

Modro Polje karakterizira kontinuitet života koji traje od prapovijesti preko srednjeg vijeka do današnjih dana.

Predstavlja pitomu ravan okruženu surovim bosanskim planinama, kroz koju prolazi trasa cestovne komunikacije koja povezuje centralnu Bosnu s istokom Balkanskog poluotoka. Mnogobrojni toponimi, poput Gradine i Crkvine, te brojne nekropole sa stećcima, nišanima i krstovima predstavljaju materijalne, a natpis na stećku i natpisi na krstovima i pisane dokaze toga kontinuiteta.

II. – PRETHODNI POSTUPAK

Tijekom vođenja postupka izvršen je uvid u:

- podatke o sadašnjem stanju i namjeni dobra, uključujući opis, arhitektonski snimak i fotografije;
- uvid u sadašnje stanje dobra;
- kopiju katastarskog plana;
- zemljišno-knjižni izvadak;
- povijesnu, arhitektonsku ili drugu dokumentarnu građu o dobru, koja je data u popisu rabljene dokumentacije u okviru ove odluke.

Prema odredbi članka V. stavak 2. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u

Bosni i Hercegovini i članka 37. Poslovnika o radu Povjerenstva, prije donošenja konačne odluke o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom, Povjerenstvo će pružiti mogućnost vlasniku predloženog nacionalnog spomenika, podnositelju peticije, institucijama nadležnim za očuvanje naslijeđa, strukovnim i znanstvenim institucijama, stručnjacima i znanstvenicima, kao i drugim zainteresiranim osobama da iznesu svoje stavove. Sukladno tomu, Povjerenstvo je poduzelo slijedeće aktivnosti:

- Dopisom broj: 05.2-35.2-8/11-143 od 28.09.2011. godine, Povjerenstvo je zatražilo dostavljanje dokumentacije, napomena, sugestija i stavova vlasnika u vezi sa proglašenjem *Srednjovjekovne nekropole stećaka i Starog muslimanskog groblja u Modrom Polju, Foča– Ustikolina*, od: Općine Foča–Ustikolina (Načelnik; Organ uprave nadležan za poslove urbanizma i katstra), Federalnog ministarstva prostornog uređenja i Zavoda za zaštitu spomenika u sastavu Federalnog ministarstva kulture i sporta.

U „Službenom glasniku BiH“, broj 29/14, objavljena je Obavijest o pokretanju postupka proglašenja predmetnog i drugih dobara nacionalnim spomenicima, sa pozivom vlasnicima i drugim zainteresiranim fizičkim i pravnim osobama, tijelima i institucijama da, u roku od 30 dana dostave Povjerenstvu svoja stajališta u vezi sa proglašenjem dobra nacionalnim spomenikom.

Dana 15.10.2014. godine, putem e-maila zatraženo je dostavljanje rastera za Modro Polje, Ustikolina.

Dopisom broj: 05.2-35.2-2/2014-127 od 23.07.2014. godine, a sukladno zaključku Povjerenstva sa 62. sjednice održane od 16. do 20. lipnja 2014. godine, zatraženo je uklanjanje gustog rastinja na lokalitetu Bjelan kosa s ciljem tehničke obrade stećaka od; Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport BPK, Općine Foča–Ustikolina (Načelnik i Organ uprave nadležan za poslove urbanizma i katastra) i Udruge “Kulturna baština“ BPK Goražde.

Do donošenja odluke, Povjerenstvu je dostavljena slijedeća dokumentacija:

- Dopis Općine Foča–Ustikolina (Načelnik), broj: 02-40-1209-1/11 od 10.10.2011. godine, kojim je Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika dostavljena raspoloživa dokumentacija (katastarske podloge, posjedovni listovi i povijesni podatci, plan cjevovoda za HE Modro Polje, literatura i fotografije);
- Dopis Zavoda za zaštitu spomenika u sastavu Federalnog ministarstva kulture i sporta broj: 07-40-4-4098-1/11, od 05.10.2011. godine, kojim su Povjerenstvu dostavljeni podatci o evidenciji i statusu prethodne zaštite za predmetno dobro;
- Dana 03.06.2014. godine na terenu preuzeti katastarski podatci za k.č. 1971, 1974, 1975, 1977 i 1979, R=1:1000, k.o. Račići, Foča–Ustikolina;
- Dopisom od 21.07.2014. godine Udruge “Kulturna baština“ BPK Goražde je dostavila *Informaciju o realiziranim aktivnostima na čišćenju nekropole sa stećcima na lokalitetu Bjelan kosa, općina Foča–Ustikolina*, od guste vegetacije i samoniklog rastinja, s ciljem omogućavanja tehničkog i fotosnimanja stećaka;
- Dana 16.10.2014. godine, putem e-maila dostavljene su fotokopije katastarskih planova; Jahorina 74 i Jahorina 84, R=1:2 500;
- stavovi vlasnika zemljišnih parcela do donošenja Odluke nisu dostavljeni.

Na osnovu uvida u prikupljenu dokumentaciju i stanje dobra, utvrđeno je slijedeće:

1. Podatci o dobru

Lokacija

Selo Modro Polje nalazi se na udaljenosti od 13 km od središta Ustikoline zračne linije u pravcu sjeverozapada. Od Jabuke (centar oblasti) udaljeno je 2 km zračne linije u pravcu sjeverozapada. Selo je smješteno na relativno ravnoj plohi, na sastavu rijeke Kolune i Velikog potoka, čije se ivice okomito spuštaju prema rijekama i siluetom upućuju da je izgrađeno na temeljima starijeg naselja. Do 1996. godine Ustikolina je bila administrativno organizirana u sastavu općine Foča. Nakon potpisivanja Dejtonskog sporazuma, s obzirom na to da su dijelovi predratne općine Foča podijeljeni entitetskom linijom, onaj dio koji je na području Federacije Bosne i Hercegovine dobio je novi naziv Općina Foča–Ustikolina. U daljem tekstu, s obzirom na povijesne nazive, taj prostor će se navoditi kao Ustikolina. Nacionalni spomenik se nalazi na prostoru označenom kao k.č. 1652, 1653, 1725, 1726, 1738, 1739, 1971, i dijelovima k.č. 1592, 1593, 1594/1, 1595, 1628, 1668, 1674, 1675, 1678, 1708, 1727, 1955, k. č. 1956, 1957, 1973, 1974, 1975, 1977, 1979, 1984, i 2103 k.o. Račići, općina Foča–Ustikolina, Federacija Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina.

Povijesni podatci

Jedino topografski podatci (Gradina–Drenovik) ukazuju na činjenicu da je Modro Polje bilo naseljeno i u prapovijesno doba, drugih povijesnih podataka iz spomenutog perioda nema. U antičko doba Modro Polje je bilo u sklopu *civitas*, koji je obuhvatao Gornje Podrinje (Goražde, Ustikolina i Foča), odnosno dolinu rijeke Čehotine, s desne strane Drine i doline rijeka Kolune i Bistrice s lijeve strane Drine.¹ Prema dosadašnjim izvorima u predrimsko doba to područje naseljavao je plemenski savez Autarijata.² Na naseljenost Ustikoline u rimskom periodu upućuju votivni natpisi bez imena dedikanata. To su dva trostruka žrtvenika, od kojih je jedan posvećen *Term(ino)*, *Lib(ero) p(atri)* i *I(ovi) o(ptimo) m(aximo)*, dok je na drugom natpis propao. Terminus je starorimski bog međa, odnosno međaša. Njegov se kult održao do carskog doba i prošao kroz tri faze razvitka; poštivanje: a) kamena međaša, b) boga Terminusa i c) boga Jupitera Terminusa, što dolazi do izražaja i na posveti iz Ustikoline. Jedno od najvećih rimskih naselja u gornjem Podrinju nalazilo se kod ušća Kolune u Drinu u Ustikolini. Da je i Modro Polje bilo naseljeno u antičko doba upućuje kasnoantička bazilika evidentirana u Jabuci.³ U srednjem vijeku naseljenost Modrog Polja ogleda se kroz evidentirane nekropole sa stećcima, dok se Ustikolina već od 1394. godine spominje kao trg značajan po aktivnostima domaćeg stanovništva koje naročito trguje sa vojskom. Tu se dosta rano, u odnosu na ostale trgove u ovoj oblasti, pojavljaju dubrovački trgovci, tako

¹ Bojanovski, Ivo. Bosna i Hercegovina u antičko doba. Djela Centra za balkanološka ispitivanja ANUBIH LXVI (6), Sarajevo, 1988., str. 204., 205.

² Fanula Papazoglu, *Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba*, Djela Centra za balkanološka ispitivanja ANUBIH XXX (1), Sarajevo, 1969. str. 69.–100.; Salmedin Mesihović, *Ilirike – Autarijati*, elektronsko I izdanje, Sarajevo, 2014., str. 8., 9.

³ Bojanovski, Ivo. Bosna i Hercegovina u antičko doba. Djela Centra za balkanološka ispitivanja ANUBIH LXVI (6), Sarajevo, 1988., str. 205.–207.

da je već u lipnju 1399. godine donesena odluka o imenovanju konzula i dvojice sudija koji trebaju riješiti spor nastao između nekih Dubrovčana. Konzul je bio izvjesni Mikoč Đurđević, koji u listopadu iste godine ponovno obavlja ovu funkciju.

U to vrijeme u naselju je postojao trg koji je uspostavio Pavle Radenović i na kojemu se, zbog velikog prometa robe, naplaćivala carina. Najvjerojatnije je riječ bila o trgu soli.

Razvoj Ustikoline nije dugo trajao. Već od druge decenije XV. stoljeća sve je manje podataka o aktivnostima domaćih ljudi i Dubrovčana. Vjerojatno Ustikolina nije mogla izdržati konkurenciju obližnjih naprednijih trgova Goražda i Foče.

Ustikolina je dugo vremena predstavljala usamljeno uporište porodice Pavlovića na posjedu Kosača, ali je, izgleda, poslije smrti Radoslava Pavlovića pripala Kosačama.⁴

Godine 1469. Ustikolina je bila u sastavu vilajeta Hersek, koji je obuhvatao gradove u istočnoj Bosni i Hercegovini. U popisima iz 1469. i 1477. godine u nahiji Bistrica spominje se stari trg Ustikolina, u kojemu je živjelo 60 porodica i 21 neoženjen, a 1477. godine 82 porodice i 11 neoženjenih kršćana.⁵

2. Opis dobra

Modro Polje predstavlja pitomu oazu u surovoj divljini okolnih planina. Selo se nalazi na središtu, između doline Drine i Bosne. Njegov geografski položaj predodredio mu je sudbinu i značaj – tu su konačili svi putnici koji su zorom kretali od Drine prema Vrhbosni. Sa jugozapadne strane Modrog Polja prolazi Široki put, komunikacija kojom su u srednjem vijeku putovali karavani za centralnu Bosnu. Na udaljenosti do 1120 m u pravcu sjeveroistoka, iznad naselja i pitome doline uzdiže se brdo na kojem se nalazilo prapovijesno gradinsko naselje. Lokalitet se naziva Gradina–Drenovik. Ispod Gradine u pravcu jugozapada na udaljenosti do 350 m nalazi se lokalitet Crkvina na kojemu se nalaze zemljom prekriveni ostatci objekta. Zdravko Kajmaković je za lokalitet Crkvina zabilježio narodnu predaju koja kaže “da se na lokalitetu Crkvina kriju ostaci crkve koju su begovi Mirojevići srušili. To je precima Kovača tvrdio jedan od posljednjih begova Mirojevića”.⁶

Z. Kajmaković je također, zabilježio da se na samom ulazu u naselje Modro Polje sa njegove sjeverne strane nalazila skupina od 9 stećaka, većinom sanduka sa postoljem. Već tada neki od njih su bili razbijeni, a jedan otisnut niz padinu.⁷ Prilikom tehničkog snimanja stećaka dana 17.03.2014. godine, od spomenutih 9 stećaka nijedan nije evidentiran. Tom nam je prilikom Momir Kovač iznio pojedinosti iz povijesti njegove obitelji. Prema njegovim riječima, obitelj Kovač se doselila u Modro Polje, na posjede begova Mirojevića u drugoj polovici XIX. stoljeća iz Crne Gore i tu živjela u svojstvu kmetova. Kada su se posjednici Mirojevići odselili u selo nizvodno rijeke Kolune (današnje selo Mirjanovići), i kada je na snagu stupilo kmetopravo, Kovači su ostali živjeti u Modrom Polju. U centralnom dijelu sela nalazila se i kula Mirojevića, od koje

⁴ http://kons.gov.ba/main.php?id_struct=6&lang=1&action=view&id=2578.

⁵ Šabanović, Hazim. *Bosanski pašaluk, postanak i upravna podjela*. Sarajevo: Svjetlost, 1982., str. 136. i 140.

⁶ Kajmaković, Zdravko. *Spomenička topografija Modrog Polja*, u: Gornje Podrinje u doba Kosača (međurepublički multidisciplinarni naučnoistraživački program) IV., Sarajevo: 1977., str. 52.

⁷ Kajmaković, Zdravko. *Ibidem*, Sarajevo: 1977., str. 49.

danas nema tragova, jer je na njenom mjestu podignuta kuća Milana Kovača. U zid te kuće bila su uzidana 4 stećka i to mještani ne bi ni znali, da se Milanovom sinu Boži nije zadesila nesreća. Naime, Božo nije imao duže vrijeme djece te nije znao što da radi. Na prijedlog susjeda iz Jabuke posjeti stanovitog hodžu na Glasincu, koji mu je rekao da iz temelja kuće u kojoj živi izvadi 4 mramora, što je ovaj i učinio. Nakon toga u kući Bože počela su se rađati djeca.

U rasponu od 100 do 200 m na udaljenosti od sela u pravcu sjevera prostire se, prema Z. Kajmakoviću, druga skupina sa 21 stećkom.⁸ Ovom odlukom lokalitet je nazvan Modro Polje I. Stećci su položeni na manjoj kosi i na ograđenom prostoru pravoslavnog groblja, gdje je ukupno evidentirano i tehnički obrađeno 28 stećaka; 7 ploča, 19 sanduka i 2 sljemenjaka. Na prostoru nekropole, u sjevernom dijelu, između stećaka i u njihovoj neposrednoj blizini, sudeći prema najstarijim nadgrobnicima u obliku kamenih krstača, sahranjivani su pravoslavni hrišćani nad čijim grobovima su podizane krstače. Groblje je i danas aktivno, a tehnički je obrađeno 13 krstova iz perioda prve polovice XX. stoljeća.

Na udaljenosti do 400 m od naselja u pravcu sjeveroistoka, na rubu polja iznad desne obale rijeke Kolune nalazi se nekropola sa 68 stećaka; 44 ploče, 15 sanduka, 7 visokih sanduka i 2 sljemenjaka. Za ovaj lokalitet uvriježeni su nazivi Zapolje i Sitnica, dok je ovom odlukom lokalitet nazvan Modro polje II.

Uz nekropolu se pruža i makadamski put za Bjelan, dolinu Prače i Sarajevo. Z. Kajmaković smatra da se radi o trasi rimskog puta, kojim se iz doline Drine prelazilo prečicom prema dolini Bosne. Na samom ulazu u Modro Polje, dolazeći iz Jabuke, Z. Kajmaković je evidentirao postojanje kaldrmisane trase iz srednjovjekovne komunikacije.⁹

Na lokalitetu Modro Polje II. (Zapolje, Sitnica), od ukupnog broja tehnički obrađenih stećaka ukrašeno je 9 primjeraka; 4 ploče (br. 24, 29, 36, i 42.) , 4 visoka sanduka (br. 4, 5, 6, i 14.) i 1 sljemenjak (br. 35.). Njihovi ukrasni motivi su: predstava kuće, odnosno kule sa četiri otvora, geometrijski oblik kvadrata, ptica, čovjek u uspravnom položaju lijevom rukom drži štap, koji je pri dnu zavijen, a na vrhu ima krst i gleda prema polumjesecu, konj sa jahačem, rozeta u kružnom vijencu, stilizirani krst, obični krst, urezana linija koja naglašava dvojni grob, pravokutno udubljenje na gornjoj površini stećka i naglašena ravna traka na hrbatu sljemenjaka. Na stećku br. 6. nalazi se i epitaf.

Sjeverozapadno od nekropole sa stećcima na udaljenosti do 130 m nalazi se muslimansko groblje, u narodu poznato kao Tursko groblje. Na mezaristanu na kojemu je nekada bilo više nišana o čemu svjedoče njihovi ostatci, s obzirom na njihove ostatke na zemlji, tehnički je obrađeno 12 primjeraka od kojih su na tri zastupljeni ukrasi (br. 3, 6 i 7). Od ukupnog broja evideniranih nišana ustanovljene su četiri varijante; nišan u formi stele, nišan koji se na vrhu završava prikraćenom piramidom, muški nišan sa turbanom u gužve, i nišani pravokutnog osnova. Na nišanima su zastupljeni slijedeći ukrasi; polujabučice – tri primjerka, buzdovan (čomaga ili kijača) – 1 primjerak, sablja – 2

⁸ Kajmaković, Zdravko. *Ibidem*, Sarajevo: 1977., str. 49.

⁹ Kajmaković, Zdravko. *Ibidem*, Sarajevo: 1977., str. 50.

primjerka. Ukrasi su rađeni tehnikom reljefnog ispupčenja. Na osnovu utvrđenih oblika i zastupljenih ukrasa, nišani se datiraju u XVI. ili XVII. stoljeće.

Na kosi Bjelan udaljenoj 350 m zračne linije u pravcu sjeverozapada od lokaliteta Modro Polje II., nalazi se nekropola sa 81 stećkom; 40 ploča, 41 sanduk i 6 sljemenjaka. Ovom odlukom lokalitet je nazvan Modro Polje III. Prije tehničkog snimanja stećaka, Udruga "Kulturna baština" BPK, Goražde je dana 19. i 20. srpnja 2014. godine, izvršila čišćenje lokaliteta od guste vegetacije i samoniklog rastinja. Od ukupnog broja stećaka ukrasi su zastupljeni na dva stećka (br. 6 i 71) Na sljemenjaku se nalaze ukrasi; mač, životinja (pas), luk i strijela, zmija, gurlonda sa biserima i polumjesecom i rozete sa koncentričnim krugovima (spiralama), dok se na sanduku nalazi motiv polumjeseca. Ukrasi su rađeni tehnikom reljefnog ispupčenja.

Stanje spomenika

Lokalitet Gradina–Drenovik

Prapovijesna gradina je smještena na zaravanku brda nazvanom Drenovik. Konfiguracija terena upućuje na zaključak da se prostor rabio u vrijeme podizanja gradinskih naselja u BiH (period bronzanog i željeznog doba). Danas se na vrhu lokaliteta nalazi ogoljen prostor, plato, koji se rabi isključivo za ispašu stoke. Od vrha gradine u pravcu sjeverozapada na udaljenosti do 200 m uočavaju se dvije terasaste površine, za koje su vjerojatno u prošlosti podignuti manji potporni zidovi. Prostor gornje terase je djelomično čist, okružen rastinjem, dok je prostor donje terase u cijelosti obrastao rastinjem, odnosno šumom. Opći položaj naselja ovisio je prvenstveno o najvažnijim resursima, u prvom redu pašnjacima, zatim i obradivoj zemlji. Izbor uže lokacije ovisio je o dva čimbenika: namjeni objekta (trajno naselje, refugij, osmatračnica i sl.), i o geomorfološkim prednostima lokaliteta. U pogledu obrambene funkcije gradina je imala strateški položaj, jer sa sa nje pruža izuzetna preglednost Modrog Polja. Na osnovu opservacije na terenu Gradina–Drenovik spada u skupinu rubnih gradina smještenih uz ivice terasa ili strmih stijena, koji predstavljaju najbrojnije oblike gradina na cjelokupnom području Bosne i Hercegovine. Da bi se ukazalo na njezin značaj, potrebno je provesti opsežnije arheološke istrage.

Lokalitet Crkvina

Ispod Gradine u pravcu jugozapada na udaljenosti do 300 m zračne linije nalazi se lokalitet Crkvina na kojemu se nalaze zemljom prekriveni ostatci objekta. Zdravko Kajmaković je za lokalitet Crkvina zabilježio narodnu predaju da se na lokalitetu Crkvina kriju ostatci crkve. Uvidom stanja na lokalitetu, evidentirani su ostatci kamenih struktura, koje mogu biti indikatori da se tu nekada nalazila građevina. Kamene strukture su na prostoru koji je bliži razini okolnog zemljišta, prekrivene humusom i travom, dok su na vrhu obrasle trnjem i visokim rastinjem. Da bi se utvrdilo postojanje bilo kakvog objekta na ovome lokalitetu, nepohodno je provesti arheološke istrage.

Lokalitet Modro Polje I.

Stanje stećaka

Stećak br. 1. – sanduk ruiniranog oblika, obrastao mahovinom, lišajevima i travom, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 106x48x26 cm.

Stećak br. 2. – sljemenjak sa postoljem, oštećen sa čeonih strana, nagnut na sjevernu bočnu stranu, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 184x67x57 cm,
- dimenzije postolja su: 204x90x34 cm.

Stećak br. 3. – sanduk sa postoljem, oštećen sa čeonih strana, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 175x85x42 cm,
- dimenzije postolja su: 220x98x34 cm.

Stećak br. 4. – sanduk sa postoljem, oštećen sa čeonih i bočnih strana, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 160x168x40 cm,
- dimenzije postolja su: 186x88x32 cm.

Stećak br. 5. – sanduk, većim dijelom prekriven zemljom i utonuo, vidljivi dio obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 150x54x14 cm.

Stećak br. 6. – sanduk sa postoljem, prevrnut na gornju površinu i utonuo, tako da je vidljivo samo postolje, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije postolja su: 200x66x19 cm.

Stećak br. 7. – sanduk, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 73x66x19 cm.

Stećak br. 8. – sanduk utonuo, i u dijelu puta prekiven zemljom i travom, orijentiran u pravcu zapad – istok,

Stećak br. 9. – ploča, skliznula sa puta, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 80x76x12 cm.

Stećak br. 10. – sljemenjak, također skliznut s puta, oštećen, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 125x74x27 cm.

Stećak br. 11. – ploča, skliznula sa puta i dijelom prekrivena humusom, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 93x74x16 cm.

Stećak br. 12. – ploča, dijelom utonula, obrasla lišajevima, mahovinom i travom, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 176x73x18 cm.

Stećak br. 13. – ploča, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 176x128x28 cm.

Stećak br. 14. – sanduk, sa zapadne strane zasut zemljom, obrasla raslinjem, lišajevima, mahovinom i travom, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 160x75x46 cm.

Stećak br. 15. – sanduk, obrastao mahovinom, lišajevima i travom, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 156x58x52 cm.

Stećak br. 16. – sanduk, utonuo, obrasta travom, mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 153x54x28 cm.

Stećak br. 17. – sanduk, utonuo, obrastao mahovinom, lišajevima i travom, orijentiran je u pravcu sjeverozapad – jugoistok,

- dimenzije stećka su: 152x70x28 cm.

Stećak br. 18. – sanduk, većim dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 140x50x18 cm.

Stećak br. 19. – sanduk, dijelom utonuo, obrastao travom, mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjeverozapad – jugoistok,

- dimenzije stećka su: 150x95x20 cm.

Stećak br. 20. – sanduk, utonuo, većim dijelom prekriven humusom i travom, vidljivi dio obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 160x70x28 cm.

Stećak br. 21. – sanduk, postavljen tik do obiteljske grobnice Kovač Stojan i Zorka, prekriven humusom i travom, vidljivi dio obrastao mahovinom, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 173x67x17 cm.

Stećak br. 22. – sanduk, preko njegove bočne sjeverne strane prelazi zid obiteljske grobnice Kovač Ljubo i Marta, prekriven humusom i travom, vidljivi dio obrastao mahovinom, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 150x36x12 cm.

Stećak br. 23. – sanduk, utonuo u zemlju, prekriven humusom, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 130x70x8 cm.

Stećak br. 24. – ploča, dijelom prekrivena humusom i travom, vidljivi dio stećka obrastao je mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 173x85x23 cm.

Stećak br. 25. – ploča, dijelom utonula, obrasla travom mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 148x104x17 cm.

Stećak br. 26. – ploča, djelomično prekrivena humusom, obrasla travom, mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 168x74x33 cm.

Stećak br. 27. – ploča, djelomično prekrivena humusom, sa zapadne čelone strane obrasla raslinjem, zatim travom, mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 166x83x21 cm.

Stećak br. 28. – sanduk, sa bočne južne strane zasut zemljom, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 190x85x54 cm.

Stanje krstova

Nadgrobnik broj 1.

Krstača je kamena, jednostavne izrade, zarasla u travu. Na bočnim kracima i na vrhu nalaze se poluloptasta izbočenja, koja su povezana relefnim ispupčenjem. Preko sredine horizontalnih krakova sa istočne strane, nalazi se natpis iz kojega se saznaje da je na tome mjestu ukopana Marija Kovač, umrla 19... Broj nije dovoljno čitljiv pa se ne vide točno posljednje dvije cifre. Iznad natpisa nalazi se uklesan manji krst. Sa suprotne zapadne strane, nadgrobnik je ruiniran usljed vremenskih prilika. Međutim, vidljivi su na krajevima oba ravna kraka i u gornjem uspravnom uklesani manji krstovi.

Dimenzije krsta iznose: visina 74 cm, širina 62 cm i debljina kamena je oko 14 cm.

Nadgrobnik broj 2.

Krstača je kamena, jednostavne izrade, izvaljena iz zemlje sa betonskom podlogom i ostavljena sa strane. Sa vidljive strane nema nikakvih ukrasa ni natpisa, zarasla u rastinju.

Dimenzije krsta iznose: visina 64 cm, širina 40 cm i debljina kamena je oko 10 cm.

Nadgrobnik broj 3.

Krstača je kamena, jednostavne izrade, usađena u jedan manji stećak. Stećak je iskorišten kao postament krstače, tako što je na centralnom dijelu uklesan otvor obima krstače, koja je potom usađena. Na bočnim kracima i na vrhu nalaze se poluloptasta izbočenja, Preko sredine horizontalnih krakova sa istočne strane nalazi se natpis iz kojega se saznaje da je na tome mjestu ukopan Milan Kovač, umro 1931. godine. Iznad natpisa nalazi se reljefno ispupčen manji krst. Sa suprotne zapadne strane nalazi se motiv krsta, izrađen tako da prati oblik nadgrobnika.

Dimenzije krsta iznose: visina 74 cm, širina 47 cm i debljina kamena je oko 14 cm.

Nadgrobnik broj 4.

Krstača je kamena, jednostavne izrade. Na bočnim kracima i na vrhu nalaze se poluloptasta izbočenja. Preko sredine horizontalnih krakova sa istočne strane nalazi se natpis iz kojega se saznaje da je ukopani na tome mjestu umro 1931. godine. Ime nije dovoljno čitljivo da bi se moglo odrediti kome pripada grobno mjesto. Iznad natpisa nalazi se reljefno ispupčen manji krst.

Dimenzije krsta iznose: visina 70 cm, širina 54 cm i debljina kamena je oko 10 cm.

Nadgrobnik broj 5.

Krstača je kamena, jednostavne izrade, manjih dimenzija i utonula u zemlju. Na bočnim kracima i na vrhu nalaze se poluloptasta izbočenja. Na njoj nema drugih ukrasa ni natpisa.

Dimenzije krsta iznose: visina 58 cm, širina 34 cm i debljina kamena je oko 10 cm.

Nadgrobnik broj 6.

Krstača je kamena, jednostavne izrade, izvađena iz zemlje i samo prislonjena uz jedno grobno mjesto, tako da se ne može tvrditi da njemu i pripada, jer se tu nalazi još jedan drveni krst. Na bočnim kracima i na vrhu nalaze se poluloptasta izbočenja. Na njoj nema drugih ukrasa ni natpisa.

Dimenzije krsta iznose: visina 84 cm, širina 51 cm i debljina kamena je oko 10 cm.

Nadgrobnik broj 7.

Krstača je kamena, jednostavne izrade. Na bočnim kracima i na vrhu nalaze se poluloptasta izbočenja. Preko sredine horizontalnih krakova sa istočne strane, nalazi se natpis iz kojega se saznaje da je na tome mjestu ukopana Stana, supruga Todora Kovača, 1911. godine. Iznad natpisa nalazi se urezan manji krst. Sa suprotne zapadne strane nema nikakvih ukrasa.

Dimenzije krsta iznose: visina 79 cm, širina 38 cm i debljina kamena je oko 13 cm.

Nadgrobnik broj 8.

Krstača je kamena, jednostavne izrade, i manjih dimenzija. Na bočnim kracima i na vrhu nalaze se poluloptasta izbočenja. Na istočnoj strani, nalazi se ukras u obliku uklesanog većeg krsta, koji se pruža preko sredine nadgrobnika. Na njegovim završecima (vodoravnim i uspravnom kraku) nalazi se po jedan manji krst. Na suprotnoj zapadnoj strani nema nikakvih ukrasa. Na ovome nadgrobniku nema natpisa.

Dimenzije krsta iznose: visina 63 cm, širina 39 cm i debljina kamena je oko 16 cm.

Nadgrobnik broj 9.

Krstača je kamena, jednostavne izrade, i manjih dimenzija. Na bočnim kracima i na vrhu nalaze se poluloptasta izbočenja. Na istočnoj strani uklesan je ukras u obliku većeg krsta, koji se pruža preko sredine nadgrobnika. Na njegovim završecima (vodoravnim i uspravnom kraku) nalazi se po jedan manji krst. Na suprotnoj zapadnoj strani nema nikakvih ukrasa. Na ovom nadgrobniku nema natpisa.

Dimenzije krsta iznose: visina 47 cm, širina 35 cm i debljina kamena je oko 11 cm.

Nadgrobnik broj 10.

Krstača je kamena, jednostavne izrade, i manjih dimenzija. Na bočnim kracima i na vrhu nalaze se poluloptasta izbočenja. Na istočnoj strani, uklesan je ukras u obliku većeg krsta koji se pruža preko sredine nadgrobnika. Na njegovim završecima (vodoravnim i uspravnom kraku) nalazi se po jedan manji krst. Na suprotnoj zapadnoj strani nema nikakvih ukrasa. Na ovome nadgrobniku nema natpisa.

Dimenzije krsta iznose: visina 43 cm, širina 33 cm i debljina kamena je oko 10 cm.

Nadgrobnik broj 11.

Krstača je kamena, jednostavne izrade, postavljena je iza nadgrobnika br. 12. na udaljenosti do 20 cm. Na bočnim kracima i na vrhu nalaze se poluloptasta izbočenja. Na istočnoj strani, uklesan je natpis iz kojega se saznaje da je na tome mjestu ukopana

supruga Milana Kovača, ali se ne raspoznaje njezino ime, jer je dijelom natpis oštećen. Na suprotnoj zapadnoj strani nema nikakvih ukrasa.

Dimenzije krsta iznose: visina 67 cm, širina 36 cm i debljina kamena je oko 11,5 cm.

Nadgrobnik broj 12.

Krstača je kamena, jednostavne izrade, postavljena je ispred nadgrobnika br. 11. Na bočnim kracima i na vrhu nalaze se poluloptasta izbočenja. Na istočnoj strani, uklesan je natpis iz kojega se saznaje da je na tome mjestu ukopan Kovač Vaso, ali se ne raspoznaje godina. Na suprotnoj zapadnoj strani nema nikakvih ukrasa.

Dimenzije krsta iznose: visina 68 cm, širina 43 cm i debljina kamena je oko 12,5 cm.

Nadgrobnik broj 13.

Krstača je kamena i jednostavne izrade. Na bočnim kracima i na vrhu nalaze se poluloptasta izbočenja. Na istočnoj strani uočava se da je postojao natpis, ali je usljed dostarjalosti i kvalitete kamena nadgrobnika oštećen. Na suprotnoj zapadnoj strani nema nikakvih ukrasa.

Dimenzije krsta iznose: visina 66 cm, širina 45 cm i debljina kamena je oko 9,5 cm.

Lokalitet Modro Polje II. (Zapolje, Sitnica)

Stanje stećaka

Stećak br. 1. – visoki sanduk sa postoljem, dijelom utonuo u visini postolja, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 157x64x87 cm.

Stećak br. 2. – sanduk sa postoljem, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 140x66x33 cm.

Stećak br. 3. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 172x100x20 cm.

Stećak br. 4. – visoki sanduk sa ukrasom, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 132x45x78 cm.

Na njegovoj gornjoj površini nalazi se predstava kuće, odnosno samostalne kule sa četiri otvora, koja se razlikuje od evidentiranih kula na stećcima iz Boljuna, na kojima su predstavljene tri spojene kule.

Jedinstvenost ove kule je u tomu što se na osnovu otvora može pretpostaviti da se radi o stambenoj kuli, za razliku od kula sa Boljuna koje su služile kao utvrde. Do stambene kule je motiv ptice (golub), a na čeonj sjevornoj strani u donjem dijelu, bliže postolju, nalazi se geometrijski oblik kvadrata koji je prekrižen.

Stećak br. 5. – visoki sanduk sa postoljem i ukrasom, nagnut na bočnu sjevernu stranu i dijelom utonuo u visini postolja, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 156x69x83 cm.

Na njegovoj čeonj zapadnoj strani nalazi se scena čovjeka u uspravnom položaju, koji gleda prema vanjskoj strani polumjeseca. Lijevom rukom drži štap, koji je pri dnu savijen, a na vrhu ima krst.

Stećak br. 6. – visoki sanduk sa postoljem, ukrasom i natpisom,¹⁰ dijelom utonuo, oštećen sa čeonj zapadne strane, čime je i dio natpisa uništen, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 136x44x105 cm.

Na gornjoj površini postolja sa čeonj zapadne strane nalazi se motiv šestolisne rozete u krugu. Na bočnoj južnoj strani nalazi se predstava životinje – konja sa jahačem, koji na glavi ima kacigu i u ruci drži koplje. Na čeonj zapadnoj strani nalazi se oštećeni natpis čiju je transliteraciju Z. Kajmaković predstavio u dva različita teksta:

I. čitanje:

*Ase leži junak
dobri Novak
mili brat B=
ori do Save*

II. čitanje:

*Ase leži Ivan
Dob (r) inov
Milibrato (vić....*

Paleografska analiza upućuje na prvu polovicu XV. stoljeća.¹¹

Stećak br. 7. – visoki sanduk, dijelom utonuo u visini postolja, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 200x78x78 cm.

Stećak br. 8. – sanduk sa postoljem, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 184x77x53 cm.

Stećak br. 9. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 194x137x28 cm.

Stećak br. 10. – visoki sanduk sa postoljem, dijelom utonuo, ruinirana gornja površina stećak, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 138x52x60 cm.

Stećak br. 11. – ploča sa postoljem, dijelom utonula, dio postolja sa bočne južne strane

¹⁰ Natpis nije evidentiran u drugoj literaturi osim kod Z. Kajmakovića, koji je priredio dva moguća, ali različita čitanja natpisa.

¹¹ Kajmaković, Zdravko. *Spomenička topografija Modrog Polja*, u: Gornje Podrinje u doba Kosača (međurepublički multidisciplinarni naučnoistraživački program) IV, Sarajevo: 1977., str. 49.–55.

ostao neobrađen, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 163x100x32 cm.

Stećak br. 12. – sanduk sa postoljem, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 148x60x26 cm.

Stećak br. 13. – sanduk sa postoljem, grubo obrađene gornje površine, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 141x65x48 cm.

Stećak br. 14. – visoki sanduk sa postoljem i ukrasom, oboren na bočnu istočnu stranu, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 115x30x80 cm.

Na njegovoj gornjoj površini nalazi se stilizirani krst, rađen ethnikom reljefnog ispučenja.

Stećak br. 15. – ploča sa postoljem, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentirana u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 140x55x16 cm.

Stećak br. 16. – sanduk sa postoljem, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 160x84x37 cm.

Stećak br. 17. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 158x70x26 cm.

Stećak br. 18. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 204x76x15 cm.

Stećak br. 19. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 147x72x30 cm.

Stećak br. 20. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 165x102x32 cm.

Stećak br. 21. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 177x85x26 cm.

Stećak br. 22. – sanduk, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 168x77x38 cm.

Stećak br. 23. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 160x120x12 cm.

Stećak br. 24. – ploča sa postoljem i ukrasom, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 150x80x25 cm.

Na njegovoj gornjoj površini po dužini stećka pruža se urezana linija, koja naglašava da se radi o dvojnog grobu. Linija ne ide do kraja pravokutnika, već do druge linije koja se pruža po širini stećka.

Stećak br. 25. – sanduk sa postoljem, dijelom utonuo u visini postolja, obrastao

mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 210x100x54 cm.

Stećak br. 26. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 156x75x13 cm.

Stećak br. 27. – sanduk, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 214x130x62 cm.

Stećak br. 28. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 128x100x25 cm.

Stećak br. 29. – ploča sa ukrasom, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 157x74x30 cm.

Na gornjoj površini stećka nalazi se motiv običnog (ravnokrakog) krsta, rađenog u vidu reljefnog ispupčenja.

Stećak br. 30. – sanduk, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 152x71x40 cm.

Stećak br. 31. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 45x43x16 cm.

Stećak br. 32. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 98x54x20 cm.

Stećak br. 33. – sanduk, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 190x97x54 cm.

Stećak br. 34. – sanduk, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 165x100x40 cm.

Stećak br. 35. – sljemenjak sa postoljem i ukrasom, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 190x83x60 cm.

Njegove gornje ivice su konkavno zaobljene kao i hrbat sljemena, tako da se stječe utisak da se dužinom stećka pruža ravna traka.

Stećak br. 36. – ploča sa ukrasom, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjeverozapad – jugoistok,

- dimenzije stećka su: 138x83x13 cm.

Na gornjoj površini nalazi se pravokutno udubljenje, što predstavlja mjesto na kojemu se mogao nalaziti određeni oblik stećka (sanduk ili sljemenjak), što upućuje na zaključak da je sačuvano samo postolje stećka, a da gornji dio (sanduk ili sljemenjak) nedostaje.

Stećak br. 37. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 167x75x27 cm.

Stećak br. 38. – sanduk s postoljem, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 162x58x32 cm.

Stećak br. 39. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 155x64x7 cm.

Stećak br. 40. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 134x68x2 cm.

Stećak br. 41. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 182x72x25 cm.

Stećak br. 42. – ploča sa ukrasom, dijelom utonula i prekrivena humusom, vidljivi dio obrastao je mahovinom i lišajevima, orijentiran je u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 155x72x16 cm.

Na gornjoj površini stećka nalazi se motiv krsta sa izduženim uspravnim krakom i jednakim poprečnim kracima. Motiv je rađen u vidu reljefnog ispupčenja.

Stećak br. 43. – ploča, utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: dužina 135 x širina 67 cm.

Stećak br. 44. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 145x76x26 cm.

Stećak br. 45. – ploča, utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: dužina 168 x širina 60 cm.

Stećak br. 46. – ploča sa postoljem, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 168x64x26 cm.

Stećak br. 47. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 170x70x20 cm.

Stećak br. 48. – ploča, utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 210x80x25 cm.

Stećak br. 49. – ploča, utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 160x68x13 cm.,.

Stećak br. 50. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 150x70x10 cm.

Stećak br. 51. – ploča, utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 146x60x15 cm.

Stećak br. 52. – ploča sa postoljem, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 174x80x14 cm.

Stećak br. 53. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 175x75x13 cm.

Stećak br. 54. – sljemenjak s postoljem, dijelom utonuo u visini postolja, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 140x66x46 cm.

Stećak br. 55. – ploča, utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 180x70x27 cm.

Stećak br. 56. – ploča sa postoljem, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjeverozapad – jugoistok,

- dimenzije stećka su: 156x74x20 cm.

Stećak br. 57. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu jugozapad – sjeveroistok,

- dimenzije stećka su: 200x64x15 cm.

Stećak br. 58. – sljemenjak, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 190x84x70 cm.

Stećak br. 59. – sanduk, dijelom utonuo, obrastao mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 177x95x45 cm.

Stećak br. 60. – ploča, utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 180x60x14 cm.

Stećak br. 61. – ploča, utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 177x82x26 cm.

Stećak br. 62. – ploča sa postoljem, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 170x50x32 cm.

Stećak br. 63. – ploča, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 176x67x12 cm.

Stećak br. 64. – ploča, utonula, obrasla mahovinom i lišajevima, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 178x70x20 cm.

Stećak br. 65. – sanduk, prevrnut, smješten jugoistočno od stećka br. 11. Na udaljenosti do 10 m, ispod puta, što upućuje na činjenicu da se ne nalazi *in situ*, obrastao mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu jugozapad – sjeveroistok,

- dimenzije stećka su: 156x54x36 cm.

Stećak br. 66. – ploča, utonula, nalazi se do stećka broj 65. i dijelom ispod njega, prekrivena zemljom, pomjerena je sa izvorne pozicije; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 135x54x10 cm.

Stećak br. 67. – ploča, utonula, nalazi se ispod stećka br. 65. obrasla mahovinom i lišajevima, pomjerena je sa izvorne pozicije; orijentiran u pravcu jugozapad – sjeveroistok,

- dimenzije stećka su: 140x45x26 cm.

Stećak br. 68. – ploča sa postoljem, otisnuta sa nekropole niz padinu ka koritu rijeke Kolune, dijelom utonula, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu jugozapad

- sjeveroistok,
○ dimenzije stećka su: 167x103x18 cm.

Stanje nišana

Nišan br. 1.

Nišan oboren na zemlju, dimenzija 28x28x104 cm.

Nišan br. 2.

Pognut nišan pravokutnog osnova, dimenzija: 28x28 cm i visine 105 cm..

Nišan br. 3.

Muški nišan sa turbanom u gužve i isklesanom sabljom. Njegove dimenzije su: 30x25x110 cm.

Nišan br. 4.

Nišan oboren na zemlju, bez oznaka, širine 35 i visine 170 cm.

Nišan br. 5.

Muški nišan sa turbanom u gužve, oštećen, dimenzija: 20x16x123 cm.

Nišan br. 6.

Oštećen nišan sa isklesanom sabljom i buzdovanom (čomaga ili kijača). Njegove dimenzije su: 40x31x140 cm.

Nišan br. 7.

Stela oborena na zemlju sa poluloptastim izbočinama sa strana i na vrhu nišana. Njezine dimenzije su: 30x13x60 cm.

Nišan br. 8.

Masivni nišan polegnut na zemlju, dimenzija: 58x28x170 cm.

Nišan br. 9.

Nišan koji se na vrhu završava prikraćenom piramidom, dimenzija: 50x41x157 cm.

Nišan br. 10.

Nišan oboren na zemlju, dimenzija: 36x20x110 cm.

Nišan br. 11.

Oštećena stela, dimenzija: 43x11x73 cm.

Nišan br. 12.

Nišan izvađen i polegnut na zemlju, sa postoljem malo širim od nišana, čija je dužina 40 cm. Dimenziju nišana su: 37x20x130 cm

Lokalitet Modro Polje III.

Stanje stećaka

Stećak br. 1. – ploča sa postoljem, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu zapad – istok,
○ dimenzije stećka su: 150x70x20 cm.

Stećak br. 2. – ploča sa postoljem, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu zapad – istok,
○ dimenzije stećka su: 180x90x23 cm.

Stećak br. 3. – ploča sa postoljem, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 150x70x25 cm.

Stećak br. 4. – ploča sa postoljem, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentirana u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 150x85x20 cm.

Stećak br. 5. – ploča sa postoljem, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 170x70x28 cm.

Stećak br. 6. – sljemenjak, ukrašen, obrastao mahovinom i lišajevima, nagnut na bočnu sjevernu stranu i utonuo; orijentiran u pravcu zapad – istok,

dimenzije stećka su: 103x56x50 cm.

Na čeonj zapadnoj strani nalazi se girkonda sa biserima i polumjesecom, dok se na čeonj istočnoj strani nalazi spirala sa koncentričnim krugovima. Na bočnoj južnoj strani nalaze se tri spirale sa koncentričnim krugovima. Na krovnoj plohi sa južne strane nalazi se predstava psa i mača, a na krovnoj plohi sa sjeverne strane nalazi se predstava zmiije i luk sa strijelom. Na bočnoj sjevernoj strani nalazi se spirala sa koncentričnim krugovima. Zbog utonulosti stećka nije moguće utvrditi kakav je ukras. Ukrasi su rađeni tehnikom reljefnog ispupčenja.

Stećak br. 7. – ploča sa postoljem, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 120x70x5 cm.

Stećak br. 8. – ploča, utonula, zasuta zemljom, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 120x67x5 cm.

Stećak br. 9. – ploča, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 160x56x15 cm.

Stećak br. 10. – ploča, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 160x73x15 cm;

Stećak br. 11. – ploča sa postoljem, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 175x120x20 cm.

Stećak br. 12. – sanduk sa postoljem, prekriven humusom i travom, obrastao lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad-istok,

- dimenzije stećka su: 170x75x35 cm.

Stećak br. 13. – ploča sa postoljem, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 150x70x25 cm.

Stećak br. 14. – sanduk, prekriven humusom, obrastao mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu istok-zapad,

- dimenzije stećka su: 200x90x33 cm.

Stećak br. 15. – ploča, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 176x78x15 cm.

Stećak br. 16. – ploča, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 113x50x10 cm.

Stećak br. 17. – sanduk, obrastao mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu istok-zapad,

- dimenzije stećka su: 176x77x30 cm.

Stećak br. 18. – ploča, prekrivena humusom i travom, obrasla mahovinom i lišajevima; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 196x90x25 cm.

Stećak br. 19. – sljemenjak sa postoljem, obrastao lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 180x50x55 cm.

Stećak br. 20. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 190x90x50 cm.

Stećak br. 21. – sljemenjak, obrastao lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 260x140x80 cm.

Stećak br. 22. – ploča, obrasla lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 156x64x25 cm.

Stećak br. 23. – sljemenjak sa postoljem, obrastao lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 136x56x50 cm.

Stećak br. 24. – ploča, utonula, obrasla lišajevima i mahovinom, orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 113x70x20 cm.

Stećak br. 25. – ploča, utonula, obrasla lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 117x70x15 cm.

Stećak br. 26. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 140x85x30 cm.

Stećak br. 27. – ploča, utonula, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 132x78x25 cm.

Stećak br. 28. – ploča, utonula, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 190x67x20 cm.

Stećak br. 29. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad-istok,

- dimenzije stećka su: 176x80x30 cm.

Stećak br. 30. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 180x86x30 cm.

Stećak br. 31. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 200x117x35 cm.

Stećak br. 32. – ploča, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 140x50x20 cm.

Stećak br. 33. – ploča, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 171x95x15 cm.

Stećak br. 34. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 193x108x30 cm.

Stećak br. 35. – ploča, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentirana u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 100x56x20 cm.

Stećak br. 36. – ploča, utonula, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 120x53x10 cm.

Stećak br. 37. – ploča, utonula, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentirana u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 176x80x15 cm.

Stećak br. 38. – ploča, utonula, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 116x80x10 cm.

Stećak br. 39. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 184x100x30 cm.

Stećak br. 40. – ploča, utonula, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 190x100x15 cm.

Stećak br. 41. – ploča, utonula, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 168x77x15 cm.

Stećak br. 42. – sanduk, obrastao lišajevima, mahovinom i paprati, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 190x86x35 cm.

Stećak br. 43. – ploča, obrasla lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 180x80x15 cm.

Stećak br. 44. – sanduk, obrastao lišajevima, mahovinom i paprati, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 190x60x30 cm.

Stećak br. 45. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 200x100x45 cm.

Stećak br. 46. – ploča, obrasla lišajevima i mahovinom, zatrpana zemljom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 110x60x10 cm.

Stećak br. 47. – ploča, obrasla lišajevima i mahovinom, zatrpana zemljom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 180x80x10 cm.

Stećak br. 48. – ploča, obrasla lišajevima i mahovinom, zatrpana zemljom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 180x60x5 cm.

Stećak br. 49. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 166x70x30 cm.

Stećak br. 50. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 180x80x35 cm.

Stećak br. 51. – sljemenjak sa postoljem, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 120x40x50 cm.

Stećak br. 52. – ploča, obrasla lišajevima i mahovinom, zatrpana zemljom, prekrivena humusom i travom; orijentirana u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 150x70x10 cm.

Stećak br. 53. – ploča, obrasla lišajevima i mahovinom, zatrpana zemljom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 130x60x10 cm.

Stećak br. 54. – sanduk, utonuo, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu jugozapad – sjeveroistok,

- dimenzije stećka su: 190x75x40 cm.

Stećak br. 55. – ploča sa postoljem, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu jugozapad – sjeveroistok,

- dimenzije stećka su: 170x70x25 cm.

Stećak br. 56. – ploča sa postoljem, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu jugozapad – sjeveroistok,

- dimenzije stećka su: 156x60x25 cm.

Stećak br. 57. – sljemenjak sa postoljem, obrastao lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu sjeverozapad – jugoistok,

- dimenzije stećka su: 140x60x55 cm.

Stećak br. 58. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 194x80x30 cm.

Stećak br. 59. – sanduk sa postoljem, sa istočne strane utonuo, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 175x70x35 cm.

Stećak br. 60. – sanduk, sa istočne strane utonuo, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 178x104x40 cm.

Stećak br. 61. – ploča, zasuta zemljom, obrasla lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 140x70x10 cm,

Stećak br. 62. – sanduk utonuo, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 180x90x35 cm.

Stećak br. 63. – sanduk sa postoljem, obrastao lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 200x100x30 cm.

Stećak br. 64. – sanduk sa postoljem, obrastao lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 200x90x35 cm.

Stećak br. 65. – sanduk sa postoljem, obrastao lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 176x80x45 cm.

Stećak br. 66. – sanduk sa postoljem, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu jugozapad – sjeveroistok,

- dimenzije stećka su: 185x70x45 cm.

Stećak br. 67. – ploča sa postoljem, obrasla lišajevima i mahovinom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu jugozapad – sjeveroistok,

- dimenzije stećka su: 184x76x25 cm.

Stećak br. 68. – sanduk sa postoljem, obrastao lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 194x70x44 cm.

Stećak br. 69. – sanduk sa postoljem, obrastao lišajevima i mahovinom; orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 195x68x35 cm.

Stećak br. 70. – sanduk, utonuo, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 175x83x23 cm.

Stećak br. 71. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 173x76x35 cm.

Na gornjoj površini stećka u zapadnom dijelu nalazi se motiv polumjeseca. Ukras su rađen tehnikom reljefnog ispupčenja.

Stećak br. 72. – ploča, obrasla lišajevima i mahovinom, zasuta zemljom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 136x74x15 cm.

Stećak br. 73. – sanduk, sa istočne strane utonuo, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 160x73x45 cm.

Stećak br. 74. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 103x77x40 cm.

Stećak br. 75. – sanduk sa postoljem, bočno prevrnut, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 175x72x60 cm.

Stećak br. 76. – sanduk sa postoljem, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu zapad – istok,

- dimenzije stećka su: 150x74x40 cm,

Stećak br. 77. – sanduk, utonuo, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 140x71x35 cm.

Stećak br. 78. – ploča, utonula, obrasla lišajevima i mahovinom, zasuta zemljom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 190x53x15 cm.

Stećak br. 79. – ploča, utonula, obrasla lišajevima i mahovinom, zasuta zemljom, prekrivena humusom i travom; orijentiran u pravcu jugozapad – sjeveroistok,

- dimenzije stećka su: 182x70x15 cm.

Stećak br. 80. – sanduk, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu jugozapad – sjeveroistok,

- dimenzije stećka su: 195x100x40 cm.

Stećak br. 81. – sanduk sa postoljem, obrastao lišajevima i mahovinom, prekriven humusom i travom; orijentiran u pravcu sjever – jug,

- dimenzije stećka su: 110x55x35 cm.

3. Dosadašnja zakonska zaštita

U Prostornom planu BiH do 2000. godine na području općine Foča kao spomenik III. kategorije uvrštena su 34 lokaliteta nekropola sa stećcima (1459 stećaka) bez preciznije identifikacije.¹²

Prema evidenciji Zavoda za zaštitu spomenika u sastavu Federalnog ministarstva kulture i sporta, predmetno dobro je bilo evidentirano pod slijedećim nazivom:

- **Nekropola stećaka Modro Polje, Foča–Ustikolina.**

Srednjovjekovna nekropola stećaka, kasni srednji vijek.

Uz muslimansko groblje sačuvan 41 stećak.

- **Staro muslimansko groblje Modro Polje, Foča–Ustikolina.**

Groblje je locirano u Modrom Polju u području Jabuke, oko 500 m sjeverno od seoskih kuća, pokraj puta. Srednjovjekovna nekropola stećaka, kasni srednji vijek.

Navedeno dobro nije bilo upisano u Registar spomenika kulture Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine.¹³

4. Istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi

Osim Šefika Bešlagića koji je vršio istraživačke radove u smislu popisa i obilaženja lokacija sa stećcima na području općine Foča,¹⁴ istraživanja u Modrom Polju vršio je i Zdravko Kajmaković.¹⁵

Konzervatorski radovi nisu poduzimani.

5. Stanje dobra

Uvidom na licu mjesta, 14. ožujka i 03. lipnja 2014. godine, ustanovljeno je slijedeće:

- gradina je smještena na rubu brda nazvanog Drenovik, sa pristupnim prilazom sa istočne strane, djelomice je obrasla rastinjem,
- na lokalitetu Crkvina se nalaze zemljom prekrivene kamene strukture, koje mogu biti indikatori da se tu nekada nalazila građevina,
- na stećcima, nišanima i krstovima se nalaze biljni organizmi (lišajevi i mahovina) u većoj ili manjoj mjeri, pojedini su oštećeni, nagnuti, polegnuti na zemlju, a na pojedinima su oštećeni ukrasi i natpis,
- u centru naselja nije evidentiran nijedan stećak, iako je Z. Kajmaković tu

¹² Skupina autora, *Prostorni plan Bosne i Hercegovine, faza b – valorizacija, prirodne i kulturno-historijske vrijednosti*, Institut za arhitekturu, urbanizam i prostorno planiranje Arhitektonskog fakultet u Sarajevu i Urbanistički zavod za Bosnu i Hercegovinu Sarajevo, Sarajevo, 1980., str. 51.

¹³ Dopis Zavoda za zaštitu spomenika u sastavu Federalnog ministarstva kulture i sporta, broj: 07-40-4-4098-1/11 od 05.10.2011. godine.

¹⁴ Bešlagić, Šefik. *Stećci, kataloško-topografski pregled*. Sarajevo: "Veselin Masleša", 1971., str. 272. – 276.

¹⁵ Kajmaković, Zdravko. *Spomenička topografija Modrog Polja*, u: Gornje Podrinje u doba Kosača (međurepublički multidisciplinarni naučnoistraživački program) IV, Sarajevo: 1977., str. 49. – 55.

- zabilježio skupinu od 9 stećaka,¹⁶
- na lokalitetu Modro Polje I. (28 stećaka i 13 krstova) pojedini spomenici su oštećeni, čak i pomjereni sa izvorne pozicije. Lokalitet se održava košenjem trave;
 - na lokalitetu Modro Polje II. (Zapolje, Sitnica) – 68 stećaka i 12 nišana – primjetna je preciznija obrada spomenika. I ovdje su pojedini primjerci stećaka skliznuli sa izvorne pozicije. Na spomenicima (stećci i nišani) su zastupljeni ukrasi i jedan natpis;
 - na lokalitetu Modro Polje III. (81 stećak) izvršeno je uklanjanje trnja i visokog rastinja s ciljem omogućavanja tehničkog snimanja stećaka. Od ukupnog broja stećaka na dva su zastupljeni ukrasi.
 -

6. Specifični rizici

- dezintegracija lokaliteta zbog dugogodišnjeg neodržavanja,
- nepovoljni utjecaji atmosferalija,
- samonikla vegetacija.

III. – ZAKLJUČAK

Primjenjujući Kriterije za proglašenje dobara nacionalnim spomenicima ("Službeni glasnik BiH", br. 33/02 i 15/03), Povjerenstvo donosi odluku kao u dispozitivu. Odluka je zasnovana na slijedećim kriterijima:

A) Vremensko određenje

B) Povijesna vrijednost

C) Umjetnička i estetska vrijednost

- i. Kvalitet obrade,
- ii. Kvalitet materijala,
- iii. Proporcije,
- v. Vrijednost detalja.

D. Čitljivost (dokumentarna, znanstvena, obrazovna vrijednost)

- i. Materijalno svjedočanstvo o manje poznatim povijesnim periodima.

E. Simbolička vrijednost

- i. Ontološka vrijednost,
- ii. Sakralna vrijednost,
- iii. Tradicionalna vrijednost,
- v. Značaj za identitet skupine ljudi.

F. Ambijentalna vrijednost

- iii. Objekat ili skupina objekata je dijelom cjeline ili područja.

G) Izvornost

- i. Oblik i dizajn
- ii. Materijal i sadržaj
- iii. Namjena i upraba,
- iv. Tradicija i tehnike,
- v. Položaj i smještaj u prostoru,
- vi. Duh i osjećanja.

¹⁶ Kajmaković, Zdravko. *Spomenička topografija Modrog Polja*, Sarajevo: 1977., str. 49.

I. Cjelovitost (cjeline, područja, zbirke)

i. Fizička cjelovitost (kompaktnost).

Sastavnim dijelom ove odluke su:

- Imovinsko-vlasnička dokumentacija
 - Kopija katasatarskog plana R= 1:2500; za k.č. 1652, 1653, 2103, k.č. 1955, k.č. 1956, k.č. 1957, k.o. Račići, općina Foča–Ustikolina,
 - Kopija katastarskog plana R= 1:1000; za k.č. 1971, 1974, 1975, 1977 i 1979, k.o. Račići, općina Foča–Ustikolina,
 - Fotokopije katastarskih planova; Jahorina 74 i Jahorina 84, R=1:2 500.

- Dokumentacija o prethodnoj zaštiti dobra
 - Dopis Zavoda za zaštitu spomenika u sastavu Federalnog ministarstva kulture i sporta broj: 07-40-4-4098-1/11, od 05.10.2011. godine, kojim su Povjerenstvu dostavljeni podaci o evidenciji i statusu prethodne zaštite za *Srednjovjekovnu nekropolu stećaka i Staro muslimansko groblje u Modrom Polju, Foča–Ustikolina*.

- Fotodokumentacija:
 - fotografije postojećeg stanja dobra snimljene su 17.03., 03.06. i 01.10.2014. godine; fotografirao: povjesničar Zijad Halilović (fotografirano digitalnim fotoaparatom Canon EOS 450D).

- Tehnička dokumentacija:
 - Tehnički snimci postojećeg stanja dobra (skica nekropola – stećaka i krstova, snimak spomenika); dana 06.03.2014. godine mjerili i snimali: Zijad Halilović, suradnik za arheologiju, Senad Haverić, vozač, i Ređo Bašić, šef Službe za urbanizam, stambene poslove i katastar Općine Foča–Ustikolina. Skicu za lokalitet Modro Polje I. priredila je Nermina Katkić.
 - Tehnički snimci postojećeg stanja dobra (skica nekropola – stećci i nišani, snimak spomenika); dana 17.03.2014. godine mjerili i snimali: Zijad Halilović, suradnik za arheologiju, Ešref Salihagić, vanjski suradnik – geometar, Hazim Numanagić, vanjski suradnik.
 - Tehnički snimci postojećeg stanja dobra (skica nekropole, snimak spomenika, definiranje zone zaštite i zaštitnog pojasa); dana 17.03.2014. godine mjerili i snimali: Zijad Halilović, suradnik za arheologiju, Eldin Hodžić, pripravnik, Ešref Salihagić, vanjski suradnik – geometar, i vozač Emir Šehić.

Rabljena literatura

Tijekom vođenja postupka proglašenja dobra nacionalnim spomenikom BiH, rabljena je slijedeća literatura:

1969. Fanula Papazoglu, *Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba*, Djela Centra za balkanološka ispitivanja ANUBIH XXX (1), Sarajevo, 1969.

1971. Bešlagić, Šefik. *Stećci, kataloško-topografski pregled*. Sarajevo: "Veselin Masleša", 1971.
1977. Kajmaković, Zdravko. *Spomenička topografija Modrog Polja*, u: Gornje Podrinje u doba Kosača (međurepublički multidisciplinarni naučnoistraživački program) IV, Sarajevo: 1977.
1980. Skupina autora, *Prostorni plan Bosne i Hercegovine, faza b – valorizacija, prirodne i kulturno-historijske vrijednosti*, Institut za arhitekturu, urbanizam i prostorno planiranje Arhitektonskog fakultet u Sarajevu i Urbanistički zavod za Bosnu i Hercegovinu Sarajevo, Sarajevo, 1980.
1982. Šabanović, Hazim. *Bosanski pašaluk, postanak i upravna podjela*. Sarajevo: Svjetlost, 1982.
1988. Bojanovski, Ivo. *Bosna i Hercegovina u antičko doba*. Djela Centra za balkanološka ispitivanja ANUBIH LXVI (6), Sarajevo, 1988.
2011. Dopis Zavoda za zaštitu spomenika u sastavu Federalnog ministarstva kulture i sporta, broj: 07-40-4-4098-1/11 od 05. 10. 2011. godine. 2014. Salmedin Mesihović, *Ilirike – Autarijati*, elektronsko I. izdanje, Sarajevo, 2014.

http://kons.gov.ba/main.php?id_struct=6&lang=1&action=view&id=2578

Nositelj istraživanja i izrade Prijedloga odluke:
*Zijad Halilović, profesor povijesti, suradnik za arheologiju
u Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika*